

αύτη είνε πολὺ παράδοξος, οὕτως ὥστε ή ταραχή μου εἶνε εὐδέληγητος.“ — ‘Ο κόμης ὑπεκλιθή εὔσεβάστως, ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῆς Ἀγγλίδος, ἦρχισε γὰ τὸ περιπατῆ ἐπὶ τῆς τερρυνίσσας, παρετήρησε τὴν θάλασσαν, καὶ τέλος ἐπέστρεψε βραδέως πορευόμενος εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Ἀδριανοῦ.

7.

Εἶχον παρέλθη δύο ἑβδομάδες ἀπὸ τῆς συνεντεύξεως τοῦ κόμητος μετὰ τῆς Ἀγγλίδος. ‘Ο Ἀδριανὸς ἐφαίνετο διατελῶν ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει, εἰ καὶ ἐβασανίζετο ὑπὸ συνεχοῦς βηχὸς συνοδευομένου ἐνίστε υπὸ αἰμοπτυσίας, ἢν προσεπάθει ν’ ἀποκρύπτῃ εἰς τοὺς φίλους του. Ἡρχοντο μάλιστα στιγμαῖ, καθ’ ἃς ἡ νεότης ἐφαίνετο ὑπερισχύουσα καὶ ἡ νόσος ὑποχωροῦσσα. ‘Ο Σενούτας καὶ ὁ κόμης οὐδὲν ἐπὶ στιγμὴν ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἀσθενὴς ἤσθμάντο μεγάλην εὐχαρίστησιν καὶ ἀνακούφισιν ἐν τῇ μετὰ τῶν φίλων του συναναστροφῇ. Ἄλλ’ εἰς μάτην

προσεπάθει ὁ καθηγητὴς νὰ τὸν καταπείσῃ, ὅπως ἡσυχάσῃ ἐπὶ τινα χρόνον καὶ λησμονήσῃ τὴν ποίησιν.

— „Προσφιλέστατέ μοι διδάσκαλε“, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀδριανός, „καὶ ἐὰν ἐγὼ αὐτὸς ἐπεθύμουν νὰ λησμονήσω τὴν ποίησιν, πρὸς ἡσυχίαν σου — οὐδέποτε θὰ τὸ κατώρθωνα, μεθ’ ὅλας μου τὰς προσπαθείας. ‘Η ποίησις καὶ ἡ ἐργασία ἐγένοντο ἥδη εἰς ἐμὲ δευτέρα φύσις. Εἰς μάτην θὰ προσεπάθουν νὰ τὴν ἀποτινάξω ἀπ’ ἐμαυτοῦ! αἱ ἰδέαι ἔρχονται, μὲν ἐρεθίζουσι, καὶ οὕτω καθ’ ὑπὸν μὲ ἀφίνουσιν ἡσυχον. ‘Η δημιουργικὴ ἐργασία κατέστη δι’ ἐμὲ νοσηρά, ἀνθέλησης νὰ τὴν ἐνομάσῃς οὕτω, ἀλλ’ ἀπαραίτητος, ἀναπόδραστος ἀνάγκη. ‘Ο ἐγκέφαλός μου στρέφεται, παρὰ τὴν θέλησίν μου, πρὸς αὐτήν. ‘Ἐν τῇ συνδιαλέξει, ἐν ταῖς ὡραῖς τῆς ἀναπαύσεως, ὁσάκις εὐρίσκομαι μεταξὺ φίλων, ὁσάκις ἀσχολοῦμαι κατὰ τὸ φαινόμενον περὶ ἀλληγορίαν, πανταχοῦ καὶ πάντοτε μὲ καταλαμβάνουσι τὰ φαντάσματα, μὲ βασανίζουσι τὰ μορμολύκεια . . .“

(Ἐπεται συνέχεια.)

1. ΙΩΣΗΦ ΒΕΡΔΗΣ, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 193).

2. ΕΝ ΘΕΡΕΙ (σελ. 196—197). ‘Η εἰκὼν τοῦ διαπρεποῦς καλλιτέχνου T. Thumann μετάγει ἡμᾶς εἰς ἄλλους χρέους, καθ’ οὓς, πανταχοῦ, ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ψυχαῖς, ἢτο διακεχυμένη ἡ ἡρεμία καὶ ἡ χαρά, καθ’ οὓς οὐδεὶς ποιητὴς διερμήνευν τὸν πόνον τῶν τετραυματισμένων συγχρόνων του ψυχῶν διεκήρυξε μετ’ ἀπελπισίας ὅτι πανταχοῦ ἐζήτησε τὴν χαρὰν ἀλλ’ οὐδαμοῦ εὑρεν αὐτήν. Μετάγει ἡμᾶς εἰς τὸν κόσμον ἐκεῖνον, ὃν ὀνειροπολοῦμεν ἐμπεφορημένοι τῆς Ὁδοσσίας, κλείοντες τὸ βιβλίον καὶ στηρίζοντες ἐπὶ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον.

‘Η περικαλλῆς Ἐλληνὸς ποδήρη χιτῶνα φοροῦσα, ἀναπέχοντος, ἔσωμος ἐν θελκτικωτάτῳ ἀρχαιοῦ neglige, δρέπει μῆλα ἐκ μηλέας. Εἶνε θέρος, ἀλλ’ ὁ πνιγήρος καὶ ἀφόρητος τῆς μεσημβρίας καύσων παρῆλθεν· τὰ μάρμαρα εἶνε εἰσέτι θερμὰ ἐκ τῆς υπὸ τοῦ ἥλιου πυρακτώσεως, ἀλλ’ ἡ αὔρα ἡτοις ποσείει τοὺς ἡρέματα θροῦντας κλινάντας διαχέει ἥδειαν δρόσον.

Βεβαίως ἡ εὐμελής αὐτὴ νεᾶνις, ἡ μέλανας καὶ τακερούς τοὺς δρψαλμούς ἔχουσα καὶ ἀρχετύπως σύμμετρα τὰ χαρακτηριστικά, ἡς ἡ μέλανα κόμη χλιδῶσα καταπίπτει ἐπὶ τῶν ὄμων, ἡ εὐτόρνους ἔχουσα τοὺς βραχίονας, καὶ διὰ τῆς μιᾶς μὲν χειρὸς δρέπουσα ἥδη τὸ μῆλον διὰ τῆς ἑτέρας δὲ κρατοῦσα τὰ δρεφέμεντα καὶ ἄμα συνέχουσα ἐμπρὸς ἀνειλκυσμένον τὸν ποδήρη χιτῶνα, δὲν εἶνε θεραπαινίς τις ἡ δούλη, οὐδὲ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκτελεῖ τὸ πρόσταγμα δεσποίνης τινὸς νωδοῦ καὶ μεμψιούρου.

Εἶνε ἵσως βασιλοπούλα τις ἐκ τῶν ὀνειρωδῶν ἐκείνων τῆς πλαστικῆς ἀρχαιότητος, Ναυσικάα τις ἡ Ἀντιγόνη. ‘Ισως εἶνε ἡ Λυσίδη, ἡ θυγάτηρ τοῦ τυράννου τῆς Ἐπιδαύρου Προκλέους, πρὸ τοῦ μετὰ τοῦ Περιάνδρου γάμου της, ὅστις ἀπέληξε τραγικῶς καὶ αἴματηρῶς διὰ τοῦ θανάτου της ἐκείνη ἡτοις ζωρὰ κορασίς περιήρχετο τοὺς ἀγρούς τῆς Ἐπιδαύρου, ἐπιχαρίτως οἰνοχοοῦσα εἰς τοὺς ἐργαζομένους.

‘Ισως μέλλει νὰ σφίγξῃ ἐν τῇ ἀγκάλῃ της μετὰ παλμῶν ἔρωτος δαφνηφόρον τινὰ στρατηγόν, ὅστις κατετρόπωσε τοὺς βαρβάρους ἐν τινὶ γωνίᾳ τῆς Ἰωνίας καὶ ἔδωκε τὸ πολυτιμότατον ἐπὶ γῆς πρᾶγμα εἰς τοὺς ὄμοιοντες του: τὴν ἐλευθερίαν. ‘Ισως μετ’ οὐ πολὺ, εὐτυχὴς καὶ φιλόστοργος μήτηρ μέλλει νὰ γαλουχήσῃ βρέφος ἐκεῖνον ὅστις ἡμέραν

τινὰ ἀνδρωθεὶς θ’ ἀνοίξῃ νέους ὄριζοντας διανοήσεως εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἐπὶ αἰώνας αἰώνων θαυμαζόμενος.

‘Ἄλλ’ οἰαδήποτε καὶ ἀνὴν ἡ νεᾶνις αὐτὴ, εἶνε γραφικὴ καὶ εὐτυχῆς τοῦ ζωγράφου ἐμπνευστής, ζωοποιοῦσσα τὸ παρελθόν, τὸ μαγικὸν ἐλληνικὸν παρελθόν, τὸ τόσον προσφιλές εἰς τοὺς ζωγράφους καὶ τοὺς ποιητὰς τῆς Γερμανίας.

3. ΒΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ. Κατὰ ἴχνογραφίαν τοῦ O. Herrfurth (ἐν σελ. 201). ‘Η εἰκὼν αὐτὴ παριστᾶ μίαν σκηνὴν ἐκ τοῦ καθημερινοῦ βίου τῶν πλανοδίων ἐκείνων θαυματοποιῶν, ταχυδακτυλουργῶν, σχοινοβιατῶν, θηριοδαμαστῶν, ὀργηστρῶν, μίμων, γελωτοποιῶν, ἀγυρτῶν καὶ λοιπῶν τοῦ εἰδοῦς τούτου καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἐν Εὐρώπῃ μεταβαίνουσιν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν κατὰ τὰς ἐμπορικὰς πανηγύρεις καὶ δίδουσιν ἐν τοῖς προχείροις αὐτῶν παραπήγμασι τὰς γοητευτικὰς παραστάσεις των εἰς τὰ μωρὰ παιδία καὶ τοὺς μωροτέρους ἐκ τῶν παρακειμένων κωμῶν συρρέοντας εἰς τὴν πόλιν χωρικούς. ‘Η ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι παριστωμένη σκηνὴ λαμβάνει χώραν οὕτως εἰπεῖν „ἐν τοῖς παρασκηνίοις“, ἐν τινὶ αὐλῇ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἐλεεινῶν σκηνωμάτων τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐκ τῶν κάρρων, δι’ ὧν μετακομίζουσι τὰς ἀποσκευάς των. Κιβώτια, καλάθια, καὶ λοιπὰ σκεύη κείνται ἐν ἀταξίᾳ ἀσπαρμένα ἐπὶ τοῦ χλοεροῦ ἐδάφους, ἐπὶ δὲ τοῦ συδηροῦ τρίποδος τῆς προχείρου ἑστίας βράζει ἡσύχως τὸ φαγητόν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς νεαρᾶς γυναικός, οὕτως εἰπεῖν τῆς οἰκοδεσποίνης, ἐνῷ τὸ νεογέννητον βρέφος προσπαθεῖ ἐν τῷ μεταξὺ νὰ θηλάσῃ τὴν καλλιτεχνικὴν μεγαλοφυΐαν μὲ τὸ γάλα τῆς μητρός του. Παρὰ τοὺς πόδας τῆς γυναικὸς κείνται ἔξηπλωμένοι ἐπὶ τῆς χλόης δύο μεγαλήτεροι, διακέδυτοι καὶ γυμνόποδες ἀδελφοί, ἐν μακαρίᾳ ἀνέσει ἀναπαύμενοι ἀπὸ τὰ τρελλά των παιγνίδια, ἐνῷ δὲ μικρότερος ἀδελφός των, δλόγυμνος καὶ ἔρπων τετραποδητεί, τρέπει εἰς φυγὴν δύο κονκίλους. ‘Ο γέρων, τοῦ δρποίου μόνον τοὺς πόδας βλέπομεν, μὴ δυνάμενος πλέον ἐνεκα τοῦ γήρατος νὰ ἐκτελῇ ἀθλητικὰ πειράματα, μεταμορφοῦται ἥδη εἰς ἐλέφαντα. Θεωροῦμεν περιττὴν τὴν περιγραφὴν τῶν καθεστῶν περισσότερος αὐτοῖς τῆς εἰκόνος ταύτης, τῆς ὄποιας ἡ φυσικότης εἶνε ἐκ πρώτης ὄψεως πρόσφατης εἰς πάντας, ὅσοι ἐτύχον ποτε νὰ ίδωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς νομαδικοὺς τούτους κατοίκους πεπολιτισμένων χωρῶν τῆς Εὐρώπης.